

Faglig erklæring om tryghed og kriminalitet

SSP København – sommer 2024 til ultimo maj 2025

Udviklingen af kriminalitets- og tryghedssituationen fra sommeren 2024 til ultimo maj 2025

SSP Københavns vurdering

Der har i størstedelen af perioden generelt været roligt i København set i forhold til unge. Aktuelt er der konflikter mellem kriminelle grupperinger forskellige steder i byen, hvilket skaber utryghed blandt børn og unge i disse områder. SSP's fokus er på børn og unges tryghed og på at forebygge, at de bliver involveret i konflikterne.

SSP København har fra sommeren 2024 til ultimo maj 2025 haft særlig opmærksomhed på:

- Utryghedsskabende ungegrupper
- Unges uhensigtsmæssige ophold
- Kriminelle grupperingers påvirkning på børn og unge
- Christiania - lukningen af Pusher Street og de eventuelle afledte effekter

Utryghedsskabende ungegrupper

I perioden har der været flere utryghedsskabende ungegrupper. Nogle gik på tværs af bydele/kommuner og andre var mere lokale. Eksempler på ungegrupper, hvor SSP har eller har haft særligt fokus:

- Ungegruppe Indre By: I foråret 2025 begyndte mange, i nogle weekender op til 100, børn og unge i alderen 13-17 år på tværs af byen og andre kommuner at mødes på forskellige lokationer i Indre By, herunder Rådhuspladsen. I april og maj foretog Københavns Politi anholdelser/tilbageholdelser af børn i forbindelse med gaderøverier i Indre By. De børn, der har bopæl i Københavns Kommune, er blevet koordineret i de respektive SSP-koordinationsgrupper lokalt for at sikre den rette indsats. SSP Sekretariatet samler data i en screening af de bekymrende børn og unge og er ekstra opmærksom på bekymringer, som indsendes til SSP-koordinationsgrupperne. Et generelt fokus er, at de unge har benyttet sociale medier, hvor de har aftalt at mødes.
- Ungegruppe Indre Nørrebro: På Nørrebro har der været udfordringer med, at udsatte unge over/under 18 fandt sammen, hvilket har udfordret bydelens ungetilbud. SSP Sekretariatet og SSP-chefgruppen koordinerede en handleplan, som blev igangsat januar 2025. Her lykkedes det i et samarbejde mellem BUF og SOF at guide 18+ unge til indsatsen Livlige Dreng 2, som SOF stod for.

Unges uhensigtsmæssigt ophold

Unge, både over og under 18 år, opholdt sig, i lighed med tidligere år, steder i det offentlige rum, som skabte utryghed for andre. I de kolde måneder var det især indendørs i idrætshaller, kulturhuse, biblioteker, skøjtehaller, kælderrum, trappeopgange, parkeringshuse, shoppingcentre mv. I de varmere måneder ved s-togs-/metrostationer, grønne arealer, havnebade mv. Den utryghedsskabende adfærd var blandt andet hashrygning, hærværk og efterladenskaber. Nærpolitiet, gadeplan, opsøgende teams, Kultur- og Fritidsforvaltningen, Natteværter m.fl. havde fokus på områderne. Hvis det var muligt at identificere de unge under 18 år, blev forældre kontaktet. Der blev oprettet SSP-enkeltsager, hvis der var grund til bekymring.

Kriminelle grupperingers påvirkning på børn og unge

En igangværende konflikt mellem to kriminelle grupperinger eskalerede, og der var flere episoder med svenske statsborgere, der mod betaling fra bandegrupperinger, udførte forskellige voldelige gerninger mod bandetilknyttede i Danmark, herunder skuddrab og sprængning af håndgranater. Denne form for kriminalitet kaldes også Crime as a Service. Flere af disse gerningsmænd var unge under 18 år. Københavns Politi indførte den 09.08.24 visitationszone på dele af Nørrebro, Frederiksberg og Nordvest og en, der dækker et område på Amager (se områderne her: <https://politi.dk/koebenhavns-politi/om-koebenhavns-politi/visitationszoner>).

Der var stor utryghed særligt blandt borgere i de berørte områder og i områder, hvor bandemedlemmer ellers opholdt sig. Fagpersoner, der arbejder med børn og unge, fortalte om stor utryghed blandt mange børn og unge, og især blandt unge i udsatte positioner. Der var nervøsitet blandt institutioner og fagfolk i området for, at de unge med bandetilknytning eller som var i periferien af bandemedlemmer, kunne udgøre mål. SSP Sekretariatet iværksatte som følge deraf den 19.08.24 en koordineret SSP-handleplan. Formålet med handleplanen var derfor at forhindre, at unge fra de berørte områder blev involveret i den igangværende konflikt, at sikre tryghed blandt børn, unge og forældre samt sikre den rette koordination mellem relevante aktører i de berørte områder.

De koordinerede indsatser var bl.a.

- en særlig indsats med fokuseret tryghedsskabende lokal tilstedeværelse af nærpolitiet.
- hjemmebesøg med deltagelse af Københavns Politis forebyggere og evt. Socialforvaltningen efter konkret vurdering.
- en fælles gadeplansindsats, dels forebyggende og proaktivt og dels i tilfælde af evt. uhenigtsmæssig ungeadfærd.
- en fokuseret gadeplansindsats på kendte opholdssteder, Ungeværker og ungefristeder, som ved tidligere konflikter har været opholdssteder for unge, som ikke er involveret i konflikt.
- aktiviteter med unge ude af berørte bydele og opsøgende indsatser i Ungeværker.

Christiania

I januar 2024 oprettede Københavns Politi en skærpet strafzone på og omkring Christiania for at forebygge kriminalitet og sikre trygheden for beboerne om området. Det betød blandt andet hårdere straffe til købere og sælgere af ulovlige stoffer. SSP-netværket blev bedt om at informere unge om konsekvenserne af den skærpede strafzone. Senere på året blev Pusher Street lukket, hvilket foregik roligt. Skole, fritidscenter og nærpolitiet havde stor fokus og samarbejde omkring nedlukningen, og der var god stemning og positiv dialog i området.

Særlig indsats

I forbindelse med nedlukningen af Pusherstreet iværksatte Københavns Kommune og Københavns Politi en fælles, målrettet indsats forankret i SSP+-koordinationsgruppen. Formålet var at række ud til borgere involveret i den organiserede hashhandel på Christiania og tilbyde konkret støtte til at træde ud af kriminalitet. Repræsentanter fra kommunen og politiet tog direkte kontakt for at informere om nedlukningen og med konkrete tilbud til et kriminalitetsfrit liv, hvis borgeren ønskede det. Den særlige indsats på Christiania omfattede 36 borgere.

Hashsalg efter nedlukningen

SSP-aktører blev opmærksom på unges øget salg af hash rundt om i byen.

Forebyggelsessektionen i Københavns Politi pegede blandt andet på en bekymrende tendens kaldet "brune bude", hvor salget foregår over sociale medier, herunder snapchat. Nærpolitiet oplyste om flere ungegrupper på gaden i nogle bydele, hvor indtrykket fra politiet var, at der åbenlyst blev solgt stoffer. Enkelte steder var der forlydender om, at udsatte unge ned til 10-11 års-alderen blev presset til opbevaring og salg af hash. Andre samarbejdspartnere oplyste, at nogle af de mest udsatte unge fortalte, at de blev presset til at sælge stoffer af ældre. Tidligere var der en "rekrutteringsfase", men nu går tingene hurtigere, og de unge føler ikke, at de har noget valg.

Øvrige fokusområder

Rusmidler

- Snus, hvor indholdet af nikotin er meget højt
- Snus tilsat kokain kaldet "mundguf"
- Vapes med THC, syntetiske cannabinoider og i enkelte tilfælde fentanyl og amfetamin.
- Snifning af hårlak og deodoranter.
- SSP København har et særligt fokus på udviklingen af unges brug af opioider.

Tværgående opmærksomhedspunkter

- Unges færden på Telegram og deres fascination af indhold om fx bandesladder og situationen i byen ses i nogle områder. De unge får her opdateringer om "latest news".
- Unges interesse i fodbold/sektion 12, hvor bekymring går på udvikling til mulig hooliganisme
- I 2024 har der været enkelte tilfælde af børn og unge, der lavede "syrebomber" i sodavandsflasker (givetvis inspireret af Tiktok), som de sprængte af. I disse tilfælde har forældre og elever fået hjemmebesøg, er blevet politianmeldt og underrettet på både i forhold til Socialforvaltningen og SSP-enkeltsager.